

Babylonian Talmud Ketubot 61b Week 1

CONTENTS

p.1: Introduction and Blessing for Study

p. 2: The Page of Talmud

p. 3: Babylonian Talmud, Ketubot 61b (the Hebrew Text)

p.4: Babylonian Talmud, Ketubot 61b (Hebrew & English) with questions

p.6: Supplementary Texts

p.11: A Guide to the Texts

'Iron sharpens iron, so a person sharpens the wit of their friend.'

Proverbs 27:17

Introduction

Welcome back to the Alyth Chavruta project. In this series, we shall take on a whole *sugya* (section) of the Babylonian Talmud. The *sugya* we have chosen is from Tractate Ketubot, which is concerned with the laws of matrimony. As with all *sugyot* in the Talmuds, this one begins with a Mishnah. In this case, the Mishnah deals with the question of how long a husband may go without fulfilling his conjugal duties. It is important to know what the Mishnah says, as much of the discussion in the remainder of the *sugya* relates back to the Mishnah. This also means, however, that there may be aspects of this week's text that are a bit mysterious, and which are not discussed or explained until later in the *sugya*.

The text itself can be found here in both Hebrew only and Hebrew with translation. For those with some knowledge of Hebrew, we encourage you to attempt your own translation, but there is absolutely no expectation that you engage with the Hebrew. As usual, there is also no requirement to get to the end of the pack – we have provided more than you can get through in an hour of study, and we encourage you to focus on understanding a small amount rather than becoming confused by a greater amount.

Further resources and advice on how to get the most out of chavruta can be found in our <u>FAQs</u>. We look forward to seeing you on Thursday to share our learning with each other.

Blessing for Study

ַבָּרוּך אַתָּה יְיָ אֶלֹהֶינוּ מֶלֶך הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְשָׁנוּ בְּמִצְוֹתִיו, וְצִוּנוּ לַעֲסוֹק בְּדִבְרֵי תוֹרָה.

Blessed are You, our Living God, Sovereign of the universe, whose commandments make us holy, and who commands us to devote ourselves to the study of Torah.

Baruch Atah Adonai, Eloheynu Melech ha-olam, asher kidshanu b'mitzvotav, v'tzivanu la-asok b'divrey Torah.

The Page of Talmud

אף על פי פרק חמישי כתובות

דמוור אפים. פניו זועפים שנתאים למאכל: א"ל. אטורנגא לרכ אשי: או מנום כא פיטו מיו מיו אפפריסא לפעודיתא. לא יאכל המלך מעתה: אמרו לו. שוטרי המלך אמרו לו. שוטרי המלך אמלי מעביד הכי פסיל למיכל שם מני ב לפי אחי לפי אחיך שלא אהן תכן לפני בהתחך שלא אהן תכן לפני למלכא. העושה תאכל כזה אין ראוי שיאכל התלך תאכל מידו: דבר חתר חוחי ביה. בשר של חזיר מלורע

הנהות הכ"ח (א) נכז' ועדועיר ביו פי נערוך ערכיל משמקת נקסמיס: (ג) רשיי דייס טסממי סי וסרים, ניי וקשה למימה כמסי ממורה וקשה דשיפה במשי ממורים דף עו ממידים מן הבקר וכר מן וטרים על נקטות דסתיב בהמה והכל בכלל סי ובמוא לשון עירה לחוד ולמון נמגרא למוד: (ג) דייה לתמר טקל גבי מליסנית:

לעזי רש"י אשאיש (אישיאוייש). חריי לויימר.

וסלגו לתר רב מלכים לה is dra der nefs af cína כבי מכמו מפני ככמונה קעקט, נצינה מסיריכה דמתניתין הסתר כמקכת בייז (לה.) מפני מה לשרי גבינית במשנתנו רב מלסה מסר מתהייתי מיים בשומו הויי רכ כפא מיצה כזון, רב אמר, למימול דלו 373 02 מלמיה שליב רב שפה (נונו: מתניתא. העך דליהמר לפיריסה מפיריקה מין וכרייכה, מלכים, שמעתתא. הגן דמימת שמעתתא המי נפשייהו ולה מפירישה לממנימיו. דר מלמיו כסימט של לכ מנליו, דידיט שפיד וגימיים, דב מלכי אמרינסו, וידיים דקאמר איסא בינייהו שפחות, ולא קאמר שפחום ואסר מקלה ללא שפחום 3771 גרידה מגרפינן ולרו מלכי כדקה קלי ינינוו דהוי נמי לשון נקבה אליפיה, והייט רב מלפיא ,zopos ששמו דיתה למקוה, ותשמוציתו של שה נתי מכתכ לפין מלמה, וסיט כרייסוק שקו מבניות פיהר ולה פתשמים אונוו כא). איכא בינייהו שפחות, דמתימין סימ

הפה מחמת קיוהא דבר הנאכל בפניו ואינו אוכל ממנו: עד דוג נפחו פניה וכריסה ונעשו כוכוכית שכן דרכי הנפוחים: מוף שדחי. רקקי והשליכי: לעמוד. לשרת: כסמקו. סוס והמור שהן מוריניןם ונוהלים לרביעה אבל שהן מחויעיןם וכוהכים מניעט א... קער א נקר אינו להוט אחר רביעת אשה שווששיין ואין ילרו ניכר כל כך לפיכך אין ושודשייים. ואין ילרו ניכר כל אי אועמיו נקרו מדין שווב נקבות בהמתו זכרים (ג): משרבט. פוטטן כמין שרביט עד שנעשין אייקריים אייריים, גדולות ובלשונינו נקרא אשא"ש ע"י שהיה נריכה לשרות החוט תמיד ברוק: שפוד שפחות וגומות. קימני הלכות הן. שפוד במסכת בילהיי שפחות מוסף רש"י והבשדי הנכות הן. שפוד בתסכת בינהיי שפחות כלון גומות בתסכת נדהייי בלורית מידח לו בלורית ומוקוה בתוכת טבודה זרהייי לחר מחלה שמשלה היה נמשה מוס במסכת עבודה זרהיי אפר מקלה במסכת מכותיי נבינה במסכת עבודה ורה י תלת מנייהו מתני׳ שפחות יבלורית וגבינה ותלת מנייהו שמעתת׳ ופרשינהו רב מלכיו ורב מלכיה: רב פפא. אסימנא דרב מלכיו פליג רקאמר שפחות רב מלכיו ליתא דכל מתני׳ ומתניתה דהכה רב מלכיה פרשינהו אבל שמעתתא דאמר ברב מלכיו מודינה לך: וסימניך. שלה תחליף בגירסה: מסניתה מלכסה. לגבי שמעתא הויא מתניתא מלכתא דהה מינה מותבינן תיובתה לשמעתה וסימניך מלכיא לשון נקבה אבל מלכיו לשון זכר: היינו ס"ק. רבי אליעור מה לי לידי שעמום מה לי תנכיו כשון זכר: הייעו סיק, כני השמשון וכמנסי איי אליעור מה לי לידי שעמום מה לי מסיים שחר לוב לידי זימה: דמעולל בגוריים אלי משפח לוב קיטניים אודרשיר. משמקת בכלבים מלמי ונוח בי משנה דמשקה דקוס נחמוק שקוריון לישקקייע, לידי משנה דמשה למקהם לה דכתיב ושמות כאז ועונתה לא יגרע מוקמינן בנדרים בפרק והכי ואלו נדרים (דף פלה: כ"ם אומרים

ובלשון לעו קורין לו שורשמייין: שקל אנעמיה. רב אשי שקל אנבעמיה דקפילה: הנה עליה. nnh bu התתיכות: אנחיריה לא גרסיי: הלא מי ברקיתו. כלומר בדקתם חת סוו: כדקו השלחו. נכ חמיכה נעשה לו: דפרחה עילויה. דמר זוערה: פלי. מבקע. והרכה יש לו לומים במסכת נדה (דף כה) דפלי פלויי: מיא דלערי. רוק שגדל בתוך

דחוור אפיה שקל באצבעתיה אנח ליה בפומיה א"ל אפסרת לסעודתא דמלכא אמרו ליה אמאי תיעביד הכי אמר להו מאן דעביד הכי פסיל למאכל דמלכא אמרו ליה אמאי אמר להו דבר אחר חזאי ביה בדקו ולא אשכתו שקל אצבעתיה אנח עליה אמר להו הכא מי ברקיתו ברקו אשכחו

אמרו ליה רבנן מ"מ סמכת אניסא אמר להו ההוא רוח צרעת דקא פרחה עילויה: ההוא רומאי רוח צרעת לה לההיא איתתא מינסבת לי אמרה ליה לא אזיל אייתי רימני פלי ואכל קמה כל מיא דצערי לה בלעתיה ולא הב לה עד דוג לה לסוף אמר לה אי מסינא לך מינסבת לי אמרה ליה אין אזיל אייתי רימני פלי ואכל קמה אמר לה כל מיא דצערי לך תוף שראי תוף שראי ער דנפקא מינה כי הוצא ירקא ואתסיאת: ועושה בצמר: בצמר אין בפשתים לא מתני' מני ר' יהודה היא רתניא אינו כופה לא לעמור לפני אביו ולא לעמוד לפני בגו יולא ליתן תבן לפני בהמתו אבל כופה ליתן תבן לפני בסרו רבי יהודה אומר יאף אינו כופה לעשות בפשתן מפני שפשתן מסריח את הפה ומשרבט את השפתים והני מילי בכיתנא

656 רומאה: ר' אליעזר אומר אפילו הכניסה לו מאה שפחות: אמר רב מלכיו אמר רב אדא בר אהבה הלכה כרבי אליעזר אמר רבי חנינא בריה דרב איקא שפור שפחות וגומות רב מלכיו בלורית אפר מקלה וגבינה רב מלכיא רב פפא אמר מתניתין ומתניתא רב מלכיא שמעתתא רב מלכיו וסימנך מתניתא מלכתא מאי בינייהו איכא בינייהו שפחות: רשב"ג אומר וכו': היינו תנא קמא איכא בינייהו דמימללא בגורייתא קיטנייתא (© ונדרשיר: **כותני'** יהמדיר את אשתו מתשמיש הממה ב"ש אומרים שתי שבתות יבית הלל אומרים שבת אחת התלמידים יוצאין לתלמוד תורה שלא ברשות שלשים יום הפועלים שבת אחת העונה האמורה בתורה המיילין בכל יום הפועלים שתים בשבת החמרים אחת בשבת הנמלים אחת לשלשים יום הספנים אחת לששה חרשים דברי רבי אליעזר: גמ" מ"ט דב"ש גמרי מיולדת נקבה ובית הלל גמרי מיולדת זכר וב"ה נמי נגמרו מיולדת נקבה אי מיולדת גמרי לה הכי נמי אלא ב״ה מגדה גמרי לה במאי קמיפלגי מר סבר מידי דשכיח ממידי דשכיח ומר סבר מידי דהוא גרים לה ממידי דהוא גרים לה יאמר רב מחלוקת במפרש אבל בסתם דברי הכל יוציא לאלתר ויתן כתובה ושמואל אמר "אפי' בסתם נמי ימתין שמא ימצא פתח לנדרו הא פליני בה חדא זימנא דתנן יהמדיר את אשתו מליהנות לו עד שלשים יום יעמיד פרנם יותר מכאן יוציא ויתן כתובה ואמר רב לא שנו אלא במפרש אבל בסתם יוציא לאלתר ויתן כתובה ושמואל אמר אפי' בסתם נמי ימתין שמא ימצא פתח לנדרו צריכא ידאי איתמר בהא בהא קאמר רב משום דלא אפשר בפרנם אבל בההיא דאפשר בפרנם אימא מודי ליה לשמואל ואי איתמר בההיא בהך קאמר שמואל אבל בהא אימא מודי ליה לרב ין שלה שניל שי ישו צריכא: התלמידים יוצאין לתלמוד וכו': ברשות כמה יכמה רבעי ומש שה, אורהא

פו א מיי סנים מהל אליתן תבן לפני בהמתו ולא ליתן תבן לפני בקרו. לטניהם אינה מחוייבת כדמנים בפרק בתרח דנדרים (דף 56:) דברים שבינה לבין חחרים חינו מיפר כילד קונם שחני עושה לפי חבל לפי חביך בקרך אינו יכול להפר:

וה"מ בכיתנא רומאה. והל דריקוע מתמני בלמר דריקוע מתמני בלמר אין בפשמים לו בכימול רומלה: הלכה בר"א. והל דקיינ לבכימ ו מיי משיי שס הג׳ הלכה כמותו אין זה אותו שהיה בימי א מהג שבין מש הלכה כמותו אין זה אותו שהיה בימי עוביב אדיע פר מופרי ר"א: איביא ר"ה: איכא בינייהו שפחות. ל"ה: איכא בינייהו שפחות. אפר מהלה שהוא מימרא דתרווייהו בינייהו נינהו ור״ת פי׳ דהא דהאמר מתני׳ ומתניתה רב מלכיה לה התה לאפלוגי על מימרא של רב מלכיא אלא אתא למימר דכל מתני' ומתניתא רב מלכיא ולא רב מלכיו אבל ושמעתמא יש מהם רב מלכיו ויש מהםן נמי רב מלכיא וכן מיכה דקאמר וסימניך מתניתא מלכתא אבל משמעתמא לא נומן סימן: התלמידים יוצאין שלא ברשות ל'יום והפועלים שכת אחת. פי׳ ר״י דלמל ללשמועינן דלף מל נד דמנהנה היה ללמוד ולנושות מלאכה בעירם ועונה האמורה בתור׳ לתלמיד מע״ש לע״ש כדאמרי׳ בגמ׳ ולפועלים שתים בשבת כדקתני סיפא אפ״ה יכולים לשנות מתנהגם וללאת תלמידים ל׳ יום ופועלים שבת אחת:

טיו משפמ :ND גר מצוה

> שר איד אסר איד למין על טיסיע לסיע סייפקעייד: סבר במיישה ילי עיקיע שם סעיי: שנוג מיי שם הלי א עור שריע שם סעי א: צר ה מיי מייד שם הלי ו קמג לאין פא עור שריי קיתן ללה סעי א ועריי צי הי שי שי מעיי ט: צא ו מיי פטיי שם הלי

תוספות רי״ר ואית ליי קיוהא. אבוה בר איהי וטביטה בר איהי חר ספא (מכל) נפתר) מינא ספא (מכל) נפתר) מינא מר מקתעי אליהו בהריה ומר לא משחעי אליהו בהדיה: ועושה בצמר. צמר אין פיקהן לא מתני צפר אין סיבהן לא מתני מני ריי היא דרביא אינו מני ריי אי לעמוד בפני גביו ולא לעמוד בפני אמו ולא ליתן תבן לפני בקרו פי שורים שחורש בקן דעריתא מילתא ווילה ה אבל בהמתו או סוס יה אבל בהמתו או סוס או המוד עודוכב עליי ולית בה טרחא יתירה ולא וילותא כופה ריי אוטר אינה בופה לעשות בפעתן מפני שהפשתן מסריח את הפה ומשרטט בכיתנא דרו אוניר וכוי אח בכיתנא דרוסאי: ריא אומר וכוז אמר רב מלכיי אמר ריא ביא הלי כריא: מתני' המדיי את אשתו -יש המעה בשיא שתי שבתות ובה"א שבת אחד, התלמירים ייצאים הית שלא ברשות לי רם מבאן לעתה האס הטיילים בכל יום 23323 זמונלים עוזים בשבת יים שחים בשבת ים אחד בשבת ים אחד ללי יום ס אי לר חדשים ריא פיי הכודה החפרים הנטלים הספנים כגון דאמר תיאסר הנאת תשמישר עלי אבל אם אמר הנאת תשמישי עליך לא מיתסרי דהא מטרעבר לה הכתיב ועונתה לא יגרע והכי מוקמי לה ם בסי אלו מתרים: בטיא בי שבתות: מיט רביש גמרי מיולדת נקבה וביה גמרי מידי ממידי דשביה רב מחלוקה במפרש אבל בסתם יוציא ויתן כתובה לאלתו ושטואל

אמר אפילו בסתם לא ייניא שמא ימצא פחח לנדרו וקייל בשמראל

מוסף רש"י

שפוד שפחות וגומות רב מלכיו, בלורית אפר מקלה וגבינה אשר מוקדה וגבינה רב מלביא. לא שלם הלכה רכ מלכי למני שבמוסיהן דומין זה לא רב שמליפין שמיטה על רב שמליפין שמיטה על רב שמליפין שמיטה על נקוד השמיטיה. קימן קפיד כה דהתרו וכיי -----

מפו שכחום אם הדריה כי שכמות ממתון אם יותר יולא והון כמוכה: פעיילון, מכרם בנמרל אנאתן פשום, כי שומעים ביושא שרפי המלאה למרכ בשוק במעולק שהיה הצליש התלאין כל בגמלים המקום התוקד הפשפט. פורצון לם אברל (בארים להלבית) לבאלים שביא פקבט בשוחל שבעיים המצמים: גמעול שהיה מעולם יוקר יון לשכמון לחרות לבאר ביו לך לא נוצר לא ביולה להיה ביולים שביא ה מיולה אמרים להיה ביור אפארה. בען שכובע בעל לתמו הדריה מפריה והמאל המפריק לם הצליח לאותי בעלים שנייא שייקרייה שי מיולה אמרים לה נוצר הלא בנוגר לה לשמות הדריה מפריק המצול המוליה ביולה לאותי המריק שליח לאולים ביולא מצולים שביא דרולה גמרים להגור הלא בנוגר לה לשמות הדריה להה ללאומין היה בהמלוח אול אותי המריק האולים ביולא במי להיולים היה לא האין: אפי׳ נספס נמי ימסין. לב״ש שתי שבתות ולב״ה שבת אחת : שמא. בתוך הזמן ילמוד למצא פתח חרטה לומר אדעתא דהכי לא נדרי ויחיר find

שי. נדה נג. ב) פדיים ו מיי ולקמן כה.ן, ג) לקמן כה, ד) ולקמן כה.ן, ס) ופס כה, דיפו, ו) כסיה: ch. 272], 1) [Tp cd:], (1) [Tp cd:], (0, (Tp cd:], 97] (P ه) (تو مدر, هر اتو مدر. ۱۵ (تو مدر, هر اتو مدر. ۱۹ (تو مدر.

מסורת הש"ס

The Hebrew Text

מתנ׳ הַמַּדִיר אֶת אִשְׁתּוֹ מִתַּשְׁמִישׁ הַמִּשָׁה, בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים, שְׁתֵּי שַׁבְּתוֹת. בֵּית הִלֵּל אוֹמְרִים, שַׁבְּת אֶחָת. הַתַּלְמִידִים יוֹצְאִין לְתַלְמוּד תּוֹרָה שֶׁלֹּא בִרְשׁוּת, שְׁלֹשִים יוֹם. הַפּוֹעֵלִים, שַׁבָּת אֶחָת. הָעוֹנָה הָאֲמוּרָה בַתּוֹרָה, הַטַּיָלִין, בְּכָל יוֹם. הַפּוֹעֵלִים, שְׁתַּיִם בַּשַׁבָּת. הַחַמָּרִים, אַחַת בַּשַׁבָּת. הַנַּמָּלִים, אַחַת לְשָׁלֹשִים יוֹם. הַפּוֹעֵלִים, אַחַת לְשָשָׁה חָדָשִׁים, דִּבְרֵי רַבִּי אַלִיעֵזָר:

The Hebrew Text with English Translation

מתנ׳ הַמַּדִּיר אֶת אָשְׁתּוֹ מִתַּשְׁמִישׁ הַמִּטָּה, בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים, שְׁתֵּי שַׁבָּתוֹת. בֵּית הִלֵּל אוֹמְרִים, שַׁבָּת אֶחָת.

הַהַּלְמִידִים יוֹצְאִין לְתַלְמוּד הּוֹרָה שֶׁלֹא בִרְשׁוּת, שְׁלֹשִׁים יוֹם.

הַפּּוֹעֲלִים, שַׁבָּת אֶחָת.

הָעוֹנָה הָאֲמוּרָה בַתּוֹרָה, הַטַּיָּלִיזָ, בְּכָל יוֹם. הַפּּוֹעֲלִים, שְׁתַּיִם בַּשֵׁבָּת. הַחַמָּרִים, אַחַת בַּשֵּׁבָּת. הַגַּמָּלִים, אַחַת לִשְׁלשִׁים יוֹם. הַסַּפָּנִים, אַחַת לְשִשְׁה חֲדָשִׁים,

ּדְבְרֵי רַבִּי אֶָלִיעֶזֶר:

THE MISHNAH: One who prohibits his wife from use of the bed,¹ the House of Shamai says [he may do so for] two Shabbats. The House of Hillel says [he may do so for] one Shabbat.

Scholars who depart to study Torah without consent, may for thirty days.

Labourers may for one Shabbat.

The conjugal duty stated in the Torah [is as follows]: *Tayalin** every day; workers twice per Shabbat; donkey drivers* once a week; camel drivers* once every thirty days; sailors* once every six months.

¹ A euphemism for sexual intercourse. Page | 4

These are the words of Rabbi Eliezer.²

Questions

- 1. Usually, the House of Hillel are said to be more lenient and the House of Shammai more stringent in halachic matters. Does this Mishnah reflect those tendencies?
- 2. What does it mean for a scholar or a labourer to depart 'without consent'?
- 3. Why do you think a scholar and a labourer are treated differently?
- 4. Rashi (on page 6) tells us that the word *Tayalin* will be explained later in the *Gemara*. Can we infer its meaning (or at least part of its meaning) from its position here?
- 5. Read this mishnah alongside Mishnah Yevamot 6:6 on pages 7-8. Does this other mishnah affect your understanding?
- 6. Reading Mishnah Ketubot 5:6 again, this time followed by Mishnah Ketubot 5:7 on page 8. Does this reading change your understanding of what the rabbis of the Mishnah are up to?
- 7. What does a reading of Judith Romney Wegner and Judith Hauptman (pages 9-10) add to your reading?

² Rabbi Eliezer (ben Hyrcanus) was one of the most important sages in the Land of Israel around the beginning of the second century CE.

Supplementary Texts

Rashi's Commentary

הטיילין. מפרש בגמרא.

Tayalin. This is explained in the Gemara.

החמרים. שיוצאין לכפרים להביא תבואה למכור בשוק.

Donkey drivers. Who go out to the villages, to bring produce to sell in the market.

הגמלין. סוחרי חבילות ומביאין על הגמלים ממקום רחוק.

Camel drivers. Carriers of large loads, who bring things upon camels from a long distance.

הספנים. פורשין לים הגדול לקצווי ארץ.

Sailors. Travellers on the great sea to the extremities of the world.

Exodus 21:10-11

ֹ אִם־אַקֶּרָת יְקָּח־לוֹ שְׁאַרָה כְּסוּתָה וְעְׂנָתָה לֹא יִגְרָע: ^{יא} וְאָם־שְׁלָש־אֵלֶה לֹא יִעֲשֶׂה לָה וְיָצְאָה חִנָּם אֵין כָּסֶף:

¹⁰ If he takes another [woman] for himself, he must not withhold her food, her clothing, or her conjugal rights. ¹¹ If he does not provide these three [things] for her, she shall go free, without money.

Mishnah Yevamot 6:6

לא יִבְּטֵל אָדָם מִפּּרְיָה וְרִכְיָה, אֶלָּא אִם בֵּן יֶשׁ לוֹ בָנִים. בֵּית שַׁמַּאי אוֹמְרִים, שְׁנֵי זְכָרִים. וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים, זָכָר וּנְקֵבָה, שֶׁנָּאֶמַר, (בראשית ה) זָכָר וּנְקֵבָה בְּרָאָם. נָשָׂא אִשָּׁה, וְשָׁהָ עִמָּה עַמָּה עֶמָּה עֶנִים, וְלֹא יָלְדָה, אֵינוֹ רַשַּׁאי וּזְרִים, וּנְקַבָה בְּרָאָם. נָשָׂא אִשָּׁה, וְשָׁהָה עַמָּה עָמָּה עֶמָּה עָנִים, וְלֹא יָלְדָה, אֵינוֹ רַשַּׁאי וּזְרִים, וּנְקַבָה בְּרָאָם. נָשָׂא אִשָּׁה, וְשָׁהָה עַמָּה עַמָּה עֵמָּה עָנִים, וְלֹא יָלְדָה, אֵינוֹ רַשַּׁאי וּזְקרִים. וּנְקַבָה בְּרָאָם. נְשָׁא אִשָּׁה, וְשָׁהָה עַמָּה עָמָה עָמָה עָנִים, וּנְקַרִם. נְקָאוּ אִשָּה, וְשָׁהָה עִמָּה עָמָה עָמָים, וּזְהַנִים. זִנְקרים. וּנְקַים, גַרְשָׁה, מַתּיָר, זְהַבָּטַר וּזְרַבָיָה, אַבָּל לִבְּטַל. גַּרְשָׁה, מַתֶּרָת לְנָשֵׁא לְאַחַר. וְרַשַּׁאי הַשִּׁנִי לִשְׁהוֹת עַמָּה עָשָּר שָׁנִים. וְרָשָׁים, וְזָא אִים. זְבָיָה, אַכָּל לְבָּטַל. גַּרְשָׁה, מַתֶּרָת לְנָשָׁא לְאַחֵר. וְרַשַּאי הַשִּני לִשְׁהוֹת עַמָּה עָשָּר שָׁנִים. וְזָשָּים. נְשָּׁים אָבָם לּבִים לּבִים לּיָה, אָבָל וְאָם הִפּילָה, מוֹנָה מִשְׁעָה שְׁמָעָה שָׁהָפּילָה. הָאִישׁ מְצָוּה עַל פּרְיָה וְרְבָיָה, אַבָל לָבָטַל. גַרְשָׁה, וַבְישָה, משּׁיר הַיָּעָים אָבָים הים בּשָּני לִשָּאים הים וּבִיה אוֹמָר, אָבָל וּאָם הַפּילָה, מוֹנָה מִשְׁעָה שְׁיּהָשָּאי אוֹמַר, עַל שְׁנִים הוּפּינָה, אוֹמָר, (בראשית אוֹמַר, נִרים.

A man should not depart from the commandment to be fruitful and multiply, unless he already has children. The House of Shammai says, two males. The House of Hillel says, a male and a female, as it is said, 'male and female God created them' (Genesis 5:2). If he married a woman, and stayed with her for ten years, and she did not give birth, he is not permitted to depart [from the commandment to be fruitful and multiply]. If he divorced her, she is permitted to marry another man. And the second husband is permitted to stay with her for another ten years. And if she suffers a miscarriage, he counts [the ten years] from the time of her miscarriage. The man is commanded in regard to the commandment to be

fruitful and multiply, but not the woman. Rabbi Yochanan ben Beroka³ says, 'Upon both of them does the it say "And God blessed them and God said to them 'Be fruitful and multiply" (Genesis 1:28).'

Mishnah Ketubot 5:7

הַמּוֹרֶדֶת עַל בַּעְלָה, פּוֹחֲתִין לָה מִכְּתֻבָּתָה שִׁבְעָה דִינָרִין בַּשֵׁבָּת. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, שִׁבְעָה טַרְפְּעִיקִין. עַד מָתַי הוּא פוֹחֵת, עַד כְּנָגֶד כְּתֻבָּתָה. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר, לְעוֹלָם הוּא פוֹחֵת וְהוֹלֵךְ, שֶׁמָא תִּפּוֹל לָה יְרֵשָׁה מִמָּקוֹם אַחֵר, גּוֹבֶה הַיּמֶנָּה. וְכֵן הַמּוֹרֵד עַל אִשְׁתּוֹ, מוֹסִיפִין לָה עַל כְּתֻבָּתָה שְׁלשָׁה דִינָרִין בַּשַׁבָּת. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, שְׁלשָׁה טַרְפָּעִיקִין:

The woman who rebels against her husband, her *ketubah* is reduced by seven dinars every Shabbat. Rabbi Yehudah⁴ says, seven *tarp'i'kin* [half dinars]. Until when do you reduce [her *ketubah*]? Until it has been reduced by its full amount. Rabbi Yosei⁵ says, he can reduce it indefinitely, so that if an inheritance falls to her from another place, he can collect the extra. And so, the man who rebels against his wife, three dinars [are added to her *ketubah*] per week. Rabbi Yehudah says, three *tarp'i'kin* [half dinars].

 $^{^{\}rm 3}$ Rabbi Yochanan ben Beroka was a Sage in the Land of Israel at the beginning of the Second Century CE, a contemporary of the famous Rabbi Akiva.

⁴ Rabbi Yehudah (bar Ilai) is one of the most quoted Sages in the Mishnah (over 600 mentions). He was one of the later students or Rabbi Akiva at the beginning of the Second Century CE.

⁵ Rabbi Yosei (ben Chalafta) was (like Rabbi Yehudah above) an important student of Rabbi Akiva, and taught at Sepphoris in the Land of Israel in the early Second Century CE. Page | 8

Judith Romney Wegner, Chattel or Person? The Status of Women in the Mishnah

The most interesting feature of these rules is that even though they deal with the sexual relationship, they do not treat the wife as mere chattel, but primarily as a person subject to reciprocal rights and obligations. ... The framers of Mishnah Ketubot 5:6-7 deal not with the wife as the husband's exclusive sexual property (a claim she does not challenge), but with the scriptural rule that (so they think) gives the wife an absolute *right* to intercourse with the husband. The issue in M. Ketubot is not her performance of her duty to her husband, but his implementation of his duty towards *her*.

At M. Ketubot 5:7 the sages redress the balance of M. Ketubot 5:6 by insisting on the wife's corresponding duty to her husband. The reciprocal network of sexual entitlements and obligations places the spouses in a complementary relationship, though not on a precisely equal footing. Moreover, the framers' perception of intercourse as a wife's *right* and not merely her *duty* negates any view of the wife as a mere vehicle for the satisfaction of the husband's sexual needs. To the contrary, the sages emphasise her right to have him spend as much time with her as his occupation permits. Furthermore, in penalising husband and wife alike for neglecting their marital duties, the sages indicate that the wife is no mere chattel even in the context of conjugal relations.

. . .

The refractory wife does not challenge the husband's *legal* ownership o her sexuality any more than the reluctant husband challenges her *legal* right to receive his attentions. The only issue here is the extent of the reciprocal rights and duties. This is merely a domestic squabble, to be resolved by the imposition of an *ad hoc* penalty.

Yet the personhood of the wife always remains less than that of her husband. Symbolically, the sages here establish the ultimate double

Page | 9

standard: The fine imposed for a wife's wilful refusal is more than double that imposed on the husband. Tempted though we are to suggest that the discrepancy reflects the greater value of the wife's services as compared with those of the husband, the true explanation is that in penalising the refractory wife more severely than the reluctant husband, the sages value the woman's rights (hence her personhood) below those of a man. Despite the strictures of Exodus 21:10, they maintain that the woman's sexuality, when the chips are down, really belongs to the husband.

Judith Hauptman, Rereading the Rabbis: A Woman's Voice

This passage says that if a man vows to deny his wife sexual activity for one week, according to Bet Hillel, or two, according to Bet Shammai, he must divorce her. This clear statement that woman have conjugal rights in marriage indicates that the rabbis recognised that women too, and not just men, are desirous of sex.

•••

The rabbis understood that women have sexual needs, dependent for satisfaction on the men who marry and control them. Recognising the power that a husband has over his subordinate wife, the rabbis spell out in detail his obligations to her, above and beyond sex for the sake of procreation. There is no frequency of obligation on her part to him, most likely because initiating sexual activity was considered his prerogative. Even if she was also the initiator, his sexual rights did not need the same kind of protection that hers did.

A Guide to the Texts

The Mishnah is a Jewish legal code from approximately 200 CE, containing legal rulings and disputes of the sages which are written down there for the first time. It is the first part of what is called the 'Oral Law', which for traditional Jews is just as authoritative as the Written Law (the Tanach). The Mishnah is divided into six 'orders', and each order is divided into tractates. Tractate Ketubot is included in the order of *Nashim* (Women), and deals with issues of marriage.

The **Babylonian Talmud** (also known simply as The Talmud or *Bavli*) is a commentary on the Mishnah from Babylonia, containing the discussions of rabbis from the period just after the Mishnah was finished (around 200 CE), until it was finally redacted in approximately 700 CE.

Rashi (Rabbi Shlomo Yitzchaki) was a French scholar in the second half of the Eleventh Century. His seminal commentaries on both the Hebrew Bible and the Babylonian Talmud are still the primary explanatory tools used by those approaching these central Jewish texts today.

Judith Romney Wegner (1933-2017) was one of the pioneers of feminist studies of rabbinic literature in the United States. She was educated at Cambridge and Brown in both legal and religious studies. Her most important work, *Chattel or Person? The Status of Women in the Mishnah*, was published in 1988.

Judith Hauptman (b. 1943) is E. Billi Ivry Professor Emerita of Talmud and Rabbinic Culture at the Jewish Theological Seminary. She researches the textual development of the Talmud, as well as women's roles in rabbinic thought. *Rereading the Rabbis: A Woman's Voice* was published in 1998. She was ordained as a rabbi in 2004.

HAPPY STUDYING!

If you have any further questions, please be in touch with Rabbi Elliott

acp@alyth.org.uk

0208 457 8782